

POLSKI HANDEL ZAGRANICZNY ARTYKUŁAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI W 2019 ROKU

Według ostatecznych danych (GUS) w 2019 roku, wartość polskiego eksportu ogółem wyniosła 238,1 mld EUR i była wyższa niż rok wcześniej o 6,5%. **Udział eksportu towarów rolno-spożywczych w eksporcie ogółem wyniósł 13,3%**, czyli był dokładnie taki sam jak w 2018 roku.

Z kolei wartość polskiego importu ogółem w 2019 roku wyniosła 237 mld EUR, co oznaczało wzrost o 3,9% w porównaniu do tego samego okresu 2018 roku. **Udział artykułów rolno-spożywczych w wartości całego polskiego importu stanowił 9,0%**, czyli był na nieznacznie wyższym poziomie niż w 2018 roku (8,8%).

Saldo w polskim handlu zagranicznym ogółem było dodatnie i w analizowanym okresie wyniosło 1,2 mld EUR (w 2018 r było ujemne i wyniosło: -4,6 mld EUR).

* * *

EKSPORT

W 2019 roku wartość eksportu **artykułów rolno-spożywczych** wyniosła **31 766 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 6,9% w stosunku do poprzedniego roku. W 2018 roku wartość zagranicznej sprzedaży była na poziomie 29 717 mln EUR.

Sprzedaż do państw **Unii Europejskiej** (UE) w 2019 roku wzrosła o 5,6% do wartości **25 923 mln EUR**. W strukturze eksportu rolno-spożywczego udział państw UE w porównaniu do 2018 roku zmniejszył się z 82,6% do 81,6%.

Wartość eksportu do **Wspólnoty Niepodległych Państw** (WNP) wyniosła **1 569 mln EUR** i w stosunku do 2018 roku wzrosła o 17,3%. W 2019 roku sprzedaż do państw WNP stanowiła 4,9% wartości całego eksportu towarów rolno-spożywczych i była wyższa niż przed rokiem o 0,4 p.p. (4,5%).

W 2019 roku, tak jak ma to miejsce od lat, najwięcej artykułów rolno-spożywczych sprzedano do **Niemiec**. Wartość tego eksportu wyniosła **7 729 mln EUR** i w porównaniu z 2018 rokiem był to wzrost o 7,6% (w 2018 r. – 7 181 mln EUR). Ekspert z Polski do Niemiec stanowił 24% wartości całego eksportu rolno-spożywczego zrealizowanego w 2019 roku. Na rynek niemiecki najwięcej (*wartościowo*) sprzedano: papierosów, ryb wędzonych, w tym głównie łososia, mięsa drobiowego, karmy dla zwierząt (*gl. dla psów i kotów*), wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym m.in. herbatników i wafli, czekolady i wyrobów zawierających kakao, filetów rybnych, ryb przetworzonych i zakonserwowanych, surowego

mleka i śmietany, syropów cukrowych, kukurydzy, soków owocowych (gł. soku jabłkowego) oraz mięsa wołowego. Wymienione wyżej towary stanowiły około 60% sprzedaży towarów rolno-spożywczych do Niemiec.

Znaczący, bo ponad 30% wzrost wartości sprzedaży do Niemiec odnotowano w przypadku papierosów. Ponadto o 15% wzrosła sprzedaż na rynek niemiecki mięsa wołowego, o 14% syropów cukrowych oraz o 13% ryb wędzonych. Natomiast o 28% spadła wartość sprzedaży soków owocowych (gł. soku jabłkowego) oraz o 4% świeżego mleka i śmietany.

Na drugim miejscu wśród odbiorców polskich produktów rolno-spożywczych znalazła się **Wielka Brytania**. W 2019 roku sprzedano na ten rynek towary o wartości **2 808 mln EUR**, czyli o 2,4% więcej niż przed rokiem (w 2018 r. – 2 742 mln EUR), zaś udział w całym eksporcie rolno-spożywczym wyniósł 8,8%. Wielka Brytania była odbiorcą głównie mięsa drobiowego (stanowiło 12,6% eksportu rolno-spożywczego do Wielkiej Brytanii), przetworzonego i konserwowanego mięsa głównie drobiowego i wieprzowego (ok. 11%), czekolady i wyrobów zawierających kakao (9,5%), wyrobów piekarniczych i cukierniczych w tym m.in. herbatników i wafli (7,2%), papierosów (6,7%) oraz kiełbas (3,8%).

Na trzeciej pozycji znalazła się **Holandia**, gdzie sprzedano towary o wartości **1 985 mln EUR**. Oznaczało to w porównaniu do poprzedniego roku spadek o 1% (w 2018 r. – 2 005 mln EUR) i udział w eksporcie na poziomie 6,2%. W 2019 roku do Holandii sprzedawano głównie papierosy (ok. 21% eksportu rolno-spożywczego), mięso drobiowe (9,8%), a także czekoladę i wyroby zawierające kakao, mięso wołowe oraz soki owocowe (gł. sok jabłkowy).

Na czwartym miejscu wśród największych odbiorców polskich towarów rolno-spożywczych znalazły się **Włochy**. W 2019 roku sprzedano tam towary o wartości **1 705 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 8,4% (w 2018 r. – 1 572 mln EUR) i udział w eksporcie ogółem na poziomie 5,4%. W analizowanym okresie do Włoch sprzedawano głównie papierosy (21% eksportu rolno-spożywczego) i mięso wołowe (ok. 18,5%), a także ryby wędzone, sery, mięso wieprzowe, czekoladę oraz wyroby zawierające kakao oraz wyroby piekarnicze i cukiernicze (np. wafle, herbatniki).

Kolejne miejsca wśród ważniejszych odbiorców artykułów rolno-spożywczych zajęły: Francja – 1 697 mln EUR, Republika Czeska – 1 518 mln EUR, Rumunia - 863 mln EUR oraz Węgry – 844 mln EUR.

Do Francji sprzedawano najczęściej mięso drobiowe, czekoladę oraz przetwory spożywcze zawierające kakao, ryby wędzone, wyroby piekarnicze i cukiernicze (np. wafle, herbatniki), oraz syropy cukrowe. Republika Czeska była odbiorcą przede wszystkim mięsa drobiowego, wyrobów piekarniczych i cukierniczych (np. wafli, herbatników), papierosów oraz serów i twarogów. Do Rumunii sprzedawano głównie wyroby piekarnicze i cukiernicze

(np. wafle, herbatniki), czekoladę oraz przetwory spożywcze zawierające kakao, mięso wieprzowe, papierosy oraz cukier. Natomiast na Węgry trafiały przede wszystkim takie towary jak: papierosy, mięso drobiowe oraz wyroby piekarnicze i cukiernicze (np. wafle, herbatniki).

Spośród państw spoza UE najczęściej polskich towarów rolno-spożywczych zostało sprzedanych do **Ukrainy**, gdzie odnotowano wzrost eksportu z polski w porównaniu do poprzedniego roku o 24% do poziomu 599,4 mln EUR (w 2018 r. – 483 mln EUR). Państwo to znalazło się na 15 miejscu wśród największych odbiorców polskiej żywności. Kolejnym dużym odbiorcą (16 miejsce) była **Rosja**. W 2019 roku wartość eksportu do Rosji wyniosła 565 mln EUR, co oznaczało wzrost o 12% (w 2018 r. – 506 mln EUR). Trzecim, największym rynkiem zbytu dla polskiej żywności spośród państw spoza UE były **Stany Zjednoczone Ameryki (USA)**. Wartość eksportu do USA w 2019 roku wzrosła o 4,6% do 550,5 mln EUR (w 2018 r. – 527 mln EUR)

Ponadto, ważnymi odbiorcami polskiej żywności spoza UE była również **Arabia Saudyjska** (301 mln EUR), **Białoruś** (269 mln EUR), **Izrael** (244 mln EUR), **Chiny** (207 mln EUR), **Norwegia** (189 mln EUR), **Szwajcaria** (157 mln EUR) oraz **Wietnam** 149 mln EUR), Udział tych państw w eksporcie poza UE stanowił ponad połowę wartości.

Największy wzrost wartości eksportu w porównaniu z 2018 rokiem, odnotowano w handlu z **Kubą**. Sprzedaż do tego państwa wzrosła ponad 5-krotnie, osiągając poziom 64,2 mln EUR (w 2018 r. było to 11,7 mln EUR), głównie z powodu znaczącego eksportu pszenicy oraz mięsa drobiowego. Sprzedaż znaczącej ilości mleka w proszku przyczyniła się do ponad 3-krotnego wzrostu wartości polskiego eksportu do **Jemenu**, osiągając poziom 25,9 mln EUR. Większy niż rok wcześniej eksport mleka i śmietany w proszku oraz glutenu pszennego wpłynął na wzrost wartości eksportu do **Meksyku** o 80%, tj. do 54,7 mln EUR. Z kolei wartość eksportu do **Senegalu** wzrosła o blisko 70%, co nastąpiło w wyniku sprzedaży znaczącej ilości przetworów spożywczych z mąki. W przypadku **Chin**, za sprawą większego eksportu mięsa drobiowego oraz świeżego mleka i śmietany odnotowano wzrost sprzedaży z około 128 mln EUR do wartości 207 mln EUR, tj. o 62%. Wzrost sprzedaży mleka i śmietany w proszku oraz mięsa wołowego do **Japonii** przyczynił się do wzrostu wartości eksportu do tego państwa o 42%, tj. do 65,5 mln EUR. Wartość sprzedaży do **Egiptu** wzrosła o 43%, czyli do poziomu 133 mln EUR. Na ten wzrost złożył się znaczący wzrost eksportu takich towarów jak: świeże jabłka oraz pszenica.

Poza wyżej wymienionymi państwami, odnotowano również znaczący wzrost wartości sprzedaży polskich towarów rolno-spożywczych m.in. do Ghany (o 49%), RPA (o 42%), Nigerii (o 41%), Kazachstanu (o 32%), Australii (o 31%) oraz do Ukrainy (o 24%).

Spadła natomiast wartość eksportu, m.in. do Turcji (o 49%), Słowenii (o 10%), Hongkongu (o 16%) oraz do Łotwy (o 3,5%).

W 2019 roku pod względem wartości eksportowano głównie: papierosy, mięso drobiowe, wyroby piekarnicze i cukiernicze (*herbatniki, wafle, itp.*), czekoladę i przetwory zawierające kakao, karmę dla zwierząt, syropy cukrowe, mięso wołowe, przetworzone i konserwowane mięso, ryby wędzone (*głównie łososia*), mięso wieprzowe, sery i twarogi, filety rybne, przetwory spożywcze z mąki, soki owocowe (*gł. sok jabłkowy*), *przetworzone i konserwowane ryby oraz* wody w tym wody mineralne i gazowane. Wartość eksportu wymienionych wyżej towarów stanowiła około 60% ogólnego wywozu towarów rolno-spożywczych z Polski.

W porównaniu do 2018 roku, znacząco wzrosła m.in. wartość eksportu z Polski nasion rzepaku (*o 46%*). Wyraźnie wzrosła również wartość wywozu przetworów spożywczych z mąki (*o 16%*), karmy dla zwierząt (*o 14%*), pszenicy (*o 13%*), ryb solonych lub wędzonych, gł. łososia (*o 12%*), papierosów (*o 9%*), mięsa drobiowego (*o 10%*) oraz czekolady i innych przetworów spożywczych zawierających kakao (*o 12%*).

Spadła natomiast wartość eksportu z Polski m.in. jęczmienia (*o 52%*), masła (*o 27%*), mięsa i podrobów solonych w solance lub suszonych, gł. ze świń (*o 19%*), cukru (*o 18%*), mięsa wołowego świeżego lub schłodzonego (*o 11%*) oraz soków owocowych (*o 7%*).

IMPORT

W 2019 roku zostały sprowadzone do Polski artykuły rolno-spożywcze na ogólną kwotę **21 270 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 6,2% w porównaniu do 2018 roku. W 2018 roku wartość importu wyniosła 20 033 mln EUR.

Z państw UE sprowadzono towary rolno-spożywcze o wartości **14 764 mln EUR**, co oznaczało wzrost o 5,8% w stosunku do 2018 roku. Udział przywozu z państw UE stanowił 69,4% ogólnej wartości importu towarów rolno-spożywczych do Polski, przed rokiem było to nieznacznie więcej 69,6%.

W porównaniu z 2018 rokiem, wartość importu z państw WNP wzrosła o 18% i wyniosła **1 072 mln EUR**. W ogólnej strukturze, import z WNP stanowił 5%, zaś w poprzednim roku było to 4,5%.

Artykuły rolno-spożywcze, które importowano do Polski podobnie jak w przypadku eksportu pochodziły głównie z Niemiec a ich wartość w 2019 roku była na poziomie **4 378 mln EUR**. Import z Niemiec w porównaniu z 2018 rokiem wzrósł o 3,9% (*w 2018 r. – 4 212 mln EUR*) i stanowił ponad 20% importu rolno-spożywczego ogółem. W 2019 roku najczęściej pod względem wartości sprowadzono z Niemiec: mięsa wieprzowego, karmy dla zwierząt, czekolady i wyrobów zawierających kakao, kawy, wyrobów piekarniczych i ciastkarskich (*w tym m.in. pieczywa herbatników i wafli*), przetworów spożywczych z mąki, serów, tytoniu przetworzonego oraz oleju palmowego.

Import do Polski towarów rolno-spożywczych z Holandii osiągnął wartość 1 745 mln EUR, z Hiszpanii – 1 267 mln EUR, z Norwegii – 1 064 mln EUR, z Włoch - 947 mln EUR,

z Danii - 939 mln EUR, z Belgii – 774 mln EUR a z Francji – 773 mln EUR. Ponadto, znaczący udział w imporcie do Polski miały również Ukraina, Wielka Brytania, Republika Czeska, Brazylia, Argentyna, Węgry, USA oraz Chiny. Import z wszystkich wymienionych wyżej państw stanowił 75% wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski w tym okresie.

Z Holandii sprowadzano do Polski najwięcej kwiatów ciętych i roślin żywych oraz mięsa wieprzowego, z Hiszpanii mięsa wieprzowego, owoców cytrusowych oraz pomidorów, z Norwegii ryb świeżych (*gł. lososia*) i filetów rybnych a z Włoch wina, czekolady i wyrobów zawierających kakao oraz kawy. Natomiast z Danii na polski rynek trafiało najwięcej świń oraz mięsa wieprzowego, zaś z Francji karmy dla zwierząt, tłuszczu kakaowego oraz mięsa wieprzowego.

W 2019 roku, za sprawą znaczącego importu do Polski cukru trzcinowego oraz bananów z Nikaragui, wartość przywozu towarów rolno-spożywczych z tego państwa w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła prawie 5-krotnie tj. z 3,7 mln EUR do 17,2 mln EUR. Również większy import bananów wpłynął m.in. na ponad 2-krotny wzrost importu rolno-spożywczego z Panamy do wartości 20,9 mln EUR. Większy niż przed rokiem przywóz soku jabłkowego przyczynił się z kolei do wzrostu o 57% wartości importu z Mołdowy osiągając tym samym poziom 55,4 mln EUR. Z kolei zwiększony import ryb świeżych i filetów rybnych wpłynął na wzrost wartości importu z Islandii o 30% do 90,5 mln EUR. Wzrost zakupów makuchów sojowych, oleju sojowego oraz nasion rzepaku spowodował wzrost wartości importu z Ukrainy o 21% do poziomu 709 mln EUR. Import towarów rolno-spożywczych do Polski wzrósł również m.in. z takich państw jak: Szwajcaria (*o 23% do 72,4 mln EUR*), Litwa (*o 17%, do wartości 351 mln EUR*), Brazylia (*o 16% do 521 mln EUR*), USA (*o 14% do 422,12 mln EUR*) oraz Węgry (*o 14,6% do 453 mln EUR*).

W Polsce, w porównaniu do 2018 roku, odnotowano m.in. spadek wartości importu towarów rolno-spożywczych z Paragwaju o 24% do 96 mln EUR, tj., co wynikało przede wszystkim z mniejszych zakupów makuchów sojowych. Mniejszy przywóz soków owocowych (*gł. soku pomarańczowego*) z Kostaryki znacznie wpłynął na wartość importu, która spadła o 22% do poziomu 60,4 mln EUR. Z kolei mniejsze zakupy bananów spowodowały spadek do 143,6 mln EUR, tj. o 15% wartości importu z Ekwadoru do Polski. Odnotowano również 15%-wy spadek wartości przywozu towarów rolno-spożywczych ze Szwecji, głównie z powodu mniejszego przywozu ryb i filetów z rybnych. Mniejsze zainteresowanie przywozem makuchów sojowych z Argentyny spowodowało spadek wartości importu z tego państwa o 9% do poziomu 503 mln EUR.

W 2019 roku, najważniejszymi pod względem wartości towarami rolno-spożywczymi sprowadzanymi do Polski z zagranicy były: mięso wieprzowe, ryby świeże, karma dla zwierząt, makuchy sojowe, czekolada i wyroby zawierające kakao, tytoń nieprzetworzony, filety rybne,

kawa oraz żywe świnie. Ponadto, w znaczących ilościach importowano również wyroby piekarnicze i cukiernicze (*m.in. waflę i herbatniki*), owoce cytrusowe, sery i twarogi, alkohol etylowy (gł. whisky, wódka i likiery) oraz wino. Import wymienionych wyżej towarów stanowił około 44% całkowitej wartości przywozu towarów rolno-spożywczych do Polski.

Import mięsa wieprzowego pochodził głównie z Niemiec i z Belgii, ryb świeżych z Norwegii i ze Szwecji, karmy dla zwierząt z Niemiec, makuchów sojowych z Argentyny, czekolady i wyrobów zawierających kakao z Niemiec, tytoniu nieprzetworzonego z Brazylii, filetów rybnych z Chin i z Norwegii, kawy z Niemiec, zaś żywe świnie importowano najczęściej z Danii.

W stosunku do 2018 roku odnotowano znaczący wzrost wartości importu *m.in.* w przypadku ziemniaków ponad 2-krotny, których w efekcie sprowadzono na kwotę 96 mln EUR. Również ponad 2-krotnie wzrosła wartość przywozu cebuli osiągając wartość 85 mln EUR. Ponadto o 48% wzrósł import tytoniu przetworzonego (*tj. do 214,5 mln EUR*), o 39% oleju sojowego (*tj. do 119 mln EUR*), o 35% oleju słonecznikowego (*tj. do 163 mln EUR*), o 27% mleka i śmietany w proszku (*tj. do 190 mln EUR*), o 17% świń (*tj. do 500 mln EUR*) oraz o 16% produktów używanych do karmienia zwierząt (*tj. do 959 mln EUR*).

Spadła natomiast *m.in.* wartość importu nasion soi o 31%, bydła żywego o 27%, nasion rzepaku o 24%, masła o 23% oraz makuchu sojowego o 4,5%.

SALDO

Saldo w obrotach artykułami rolno-spożywczymi pozostało dodatnie i w 2019 roku osiągnęło poziom **10 495 mln EUR**. Oznaczało to wzrost o około 8,4% w porównaniu z 2018 roku (+8 104 mln EUR).

Saldo w obrotach z państwami UE również było dodatnie i wyniosło **11 160 mln EUR**, i w porównaniu do 2018 roku odnotowano wzrost o 5,3%, wówczas wartość ta była na poziomie plus 10 598 mln EUR.

Najwyższe, dodatnie saldo uzyskała Polska w obrotach z Niemcami (+3 352 mln EUR), Wielką Brytanią (+2 186 mln EUR), Francją (+924 mln EUR), Republiką Czeską (+882 mln EUR) i Włochami (+758 mln EUR),.

Natomiast zdecydowanie większy import od eksportu a tym samym ujemne saldo odnotowano *m.in.* w handlu z Norwegią (-875 mln EUR), Brazylią (-500 mln EUR), Argentyną (-500 mln EUR), Hiszpanią (-461 mln EUR), Danią (-307 mln EUR) oraz z Chinami (207,6 mln EUR) .